

Motion till riksdagen

1990/91:Ub50

av Catarina Rönnung m.fl. (s)

med anledning av prop. 1990/91:87

Näringspolitik för tillväxt

Regeringens förslag i propositionen om "Näringsliv för tillväxt" syftar till att ge en kraftfull förstärkning av utvecklingsmöjligheterna för svenskt näringsliv. Ett av dessa viktiga förslag innebär att högskoleutbildningen ges ökade resurser. Teknisk utbildning och LIF-anslaget (resurser som står till högskolornas förfogande för lokala beslut om utbildningens utveckling och förnyelse) prioriteras. Platserna fördelas i första hand till de traditionella tillväxt- och universitetsregionerna och till några av de mindre nystartade högskolorna.

Jönköpings läns näringsliv baseras så gott som uteslutande på små och medelstora företag. Inget län i riket har högre andel traditionellt tillverkningsarbete. I Gnosjö kommun utgör andelen varuhanterande tillverkningsarbetare mer än 50% av arbetskraften. Positivt är att regionen har en stark tradition av företagande. Negativt och oroande för framtiden är en påfallande låg utbildningsstandard inom företagen.

Statens industriverk påpekar i en utredning att utbildningsnivån i svensk industri är lägre än den i våra konkurrentländer. Verket har kartlagt utbildningsbehovet i de mindre företagen och kommit fram till att behovet där är stort av gymnasie- och högskoleutbildade tekniker. Ett klart samband finns i elva av sexton branscher mellan lönsamhet och andelen tekniker. På 90-talet förväntas en allt större internationell konkurrens varför behovet av ökad kompetens och upprustning av verksamheten blir av avgörande betydelse. Storföretagen skärper redan nu kraven på sina underleverantörer. "En kraftsamling behövs riktad mot dessa företag", skriver verket.

Oroande tendenser för länet är att invånarantalet sjunkit under en längre period. Speciellt ungdomar med gymnasieutbildning har flyttat och sökt sig till landets universitetsregioner. Återflyttningsprocenten i denna kategori är liten. Länets andel av Sveriges inkomster sjönk för första gången under 80-talet. Denna utveckling emot lägre inkomster kan registreras i liknande regioner med hög koncentration av tillverkningsindustri.

Sammanfattningsvis kan sägas att länet har ett näringsliv som behöver rationaliseras. Dess svagheter kommer att bli mer synliga när vi nu går in i en konjunkturavmattning.

Jönköpings högskola har under några år inte prioriterats vid den statliga medelstildelningen, trots att man bättre lyckats rekrytera studenter till skolan och således haft få outnyttjade platser. Speciellt LIF-anslaget som gör det möjligt att utveckla nya utbildningar och tillgodose utbildningsbehov av lokal och regional natur ligger på en för låg nivå.

För samtliga utbildningskategorier utöver förgymnasial utbildning ligger Jönköpings län klart under riksgenomsnittet. Mest påfallande är den låga andelen forskarutbildade. Andelen för länet utgör endast 20 % av riksgenomsnittet. Andelen för lång eftergymnasial utbildning ligger 31 % under riksgenomsnittet.

Tabellen nedan visar att befolkningens genomsnittliga utbildning i länet är låg.

	Jönköpings län	Värmlands län	Stockholms län	Riket	Index ¹⁾ F-län
Förgymnasial utbildning	53,7	50,7	34,9	46,3	116
Gymnasial utbildning högst 2 år	27,3	29,8	28,8	28,7	95
Gymnasial utbildning mer än 2 år	7,9	8,0	15,5	10,4	76
Eftergymnasial utbildning mindre än 3 år	5,9	6,1	9,1	7,1	83
Eftergymnasial utbildning 3 år eller mer	4,9	5,2	11,0	7,1	69
Forskarutbildning	0,1	0,2	0,8	0,5	20

Påfallande är inom högskolans område det svaga utbudet av utbildningsplatser inom teknisk, administrativ, ekonomisk och social sektor.

I budgetpropositionen tilldelades högskolan endast 400 årsstudieplatser på LIF-anlaget mot tidigare 460. Med undantag för civilingenjörsutbildningen saknas adekvat utbildning för byggbranschens och den offentliga sektorns behov av markanläggningar, vatten, avlopp och trafik- och gatunät. Jönköping ligger i centrum av ett område där man planerar stora infrastrukturella investeringar. Högskolan där har god kompetens för att anordna en ingenjörsutbildning inriktad på markanläggning.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att LIF-anlaget utökas och täcker 460 årsstudieplatser,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att 30 nya platser på byggnadsingenjörslinjen med inriktning på markanläggning inrättas.

Stockholm den 6 mars 1991

Mot. 1990/91

Ub50

Catarina Rönnung (s)

Åke Gustavsson (s)

Nils Nordh (s)

Ingegerd Elm (s)

Marianne Andersson (s)
i Gislaved